

Sygn. akt I UK 210/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania J. P.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie (...) w K.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 listopada 2014 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.

z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt VI Ua (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w B. na
rzecz adw. J.G. tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych
powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. orzeczeniem z 25 listopada 2009 r. zaliczył J.P. do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Orzeczeniem z 13 grudnia 2011 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. odmówił wydania orzeczenia dotyczącego zmiany stopnia niepełnosprawności J. P.

J. P. wniósł odwołanie od powyższego orzeczenia. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) decyzją z 19 marca 2012 r. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Odwołanie od powyższego orzeczenia wniósł ubezpieczony.

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z 20 listopada 2012 r., V U (...), oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł J. P.

Sąd Okręgowy w B. – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 12 grudnia 2013 r., VI Ua (...), oddalił apelację ubezpieczonego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł w imieniu ubezpieczonego jego pełnomocnik, zaskarżając wyrok ten w całości. Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: w art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., przez przyjęcie, że wydane opinie lekarskie co do stanu zdrowia odwołującego się, przyjmujące jedynie lekki stopień niepełnosprawności, nie uwzględniają różnorodności schorzeń, które oceniane łącznie pozwalałyby Sądowi na uznanie stopnia niepełnosprawności w wyższym stopniu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd.

Konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że w postępowaniu sądowym powołani zostali biegli z zakresu: neurochirurgii, medycyny pracy, chorób wewnętrznych, chirurgii urazowej i ortopedii. W swoich opiniach biegli uznali, każdy w zakresie swojej specjalności, że schorzenia odwołującego się kwalifikują go do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Sąd drugiej instancji, po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego, orzekł o trafności wyroku Sądu pierwszej instancji. W tym zakresie Sąd samodzielnie ocenił wydane opinie biegłych lekarzy, pomijając tę okoliczność, że różnorodność schorzeń odwołującego się wymagała uzyskania dodatkowej opinii, która stanowić powinna kompleksową ocenę stanu zdrowia J.P., występujących u niego schorzeń i stopnia ich natężenia. W ocenie skarżącego fakt ten przemawia za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pismo zatytułowane „odpowieź na skargę kasacyjną” wniósł Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) z siedzibą w K., bez zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jednocześnie, zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod rozagę jedynie nieważność postępowania. Rozpoznanie skargi kasacyjnej w granicach podstaw oznacza związanie Sądu Najwyższego zgłoszonymi przez skarżącego zarzutami naruszenia konkretnie wskazanych przepisów prawa. Według art. 398³ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną można oprzeć na podstawach: 1) naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, 2) naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W każdym z tych przypadków konieczne jest wyraźne i jednoznaczne określenie przez skarżącego przepisów prawa, które – jego zdaniem – zostały naruszone, ponieważ Sąd Najwyższy dokonuje oceny zgodności z prawem zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia tylko z punktu widzenia tych naruszeń; jedynie nieważność postępowania bierze pod rozagę z urzędu. Jednocześnie – zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., - podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, co – według utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego – eliminuje z podstaw kasacyjnych art. 233 § 1 k.c. (przepis ten nie może być podstawą skargi). W rozpoznawanej sprawie oznacza to, że spośród podstaw skargi kasacyjnej powołanych przez skarżącego rozważeniu podlegałyby

jedynie zarzut naruszenia art. 227 k.p.c., zgodnie z którym przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Również ten przepis – bez powiązania go z odpowiednimi przepisami prawa materialnego, dotyczącymi zasad ustalania stopnia niepełnosprawności – jest bardzo wątplą podstawą skargi.

Podstawy skargi kasacyjnej mają istotne znaczenie przy ocenie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołanych przez skarżącego. Przesłanki przedsądu powinny bowiem nawiązywać do podstaw kasacyjnych.

Nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. powołanie się przez skarżącego na jakiekolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania. Argumentacja uzasadniająca taki wniosek powinna nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek tzw. przedsądu (por. postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06, LEX nr 189753).

Pełnomocnik skarżącego uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tym, że „sąd samodzielnie ocenił wydane opinie pomijając okoliczność, że różnorodność schorzeń odwołującego się wymagała uzyskania dodatkowej opinii, która stanowić powinna kompleksową ocenę stanu zdrowia J.P., występujących schorzeń i stopnia ich natężenia.” W ocenie skarżącego „fakt ten przemawia za przyjęciem kasacji do rozpoznania”. Tak sformułowany wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie nawiązuje do żadnej z przesłanek przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., nie nawiązuje również do podstaw skargi, ponieważ art. 227 k.p.c. nie reguluje kwestii opisanych w ramach przesłanek przedsądu (okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania).

Skarżący nie powołuje się na to, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne albo że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (w odniesieniu do art. 227 k.p.c. trudno byłoby skonstruować istotne zagadnienie prawne dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie albo uzasadnić twierdzenie o potrzebie sądowej wykładni tego przepisu). Można zatem jedynie przypuszczać (domyślać się), że okolicznością, jaką podnosi skarżący, uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jest jej oczywista zasadność. Zdaniem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone nią orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób oczywisty narusza prawo. Oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia SN z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437); oczywiste naruszenie prawa przez zaskarżony wyrok jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości; gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i analizy czynności sądu (por. postanowienie SN z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538); gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie SN z 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286).

W razie powołania się na przesłankę skargi kasacyjnej przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący powinien przytoczyć argumenty świadczące o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia prawa są w sposób oczywisty uzasadnione, bez dokonywania głębszej analizy prawniczej.

W ocenie Sądu Najwyższego, przedmiotowej skargi kasacyjnej nie można uznać za oczywiście uzasadnioną. Przyjmuje się, że oczywiste naruszenie prawa, jako forma kwalifikowana tego naruszenia, ma miejsce jedynie wówczas, gdy błąd w interpretacji lub stosowaniu określonego przepisu jest widoczny bez potrzeby przeprowadzania głębszej analizy przepisów, których to naruszenie dotyczy. Takiej kwalifikacji ewentualnego naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa procesowego, powołanych w ramach podstaw kasacyjnych, skarżący nie wykazał.

Sąd Najwyższy nie dostrzega również w rozpoznawanej sprawie takich problemów prawnych, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania. Trudno uznać, że w sprawie występuje problem dotyczący przeprowadzenia kolejnego dowodu z opinii biegłego (biegłych) lekarzy, ewentualnie dowodu z łącznej opinii biegłych. Przede wszystkim skarżący – podnosząc zarzut, że w sprawie powinna zostać sporządzona dodatkowa opinia „sumująca ocenę stanu schorzeń odwołującego się” – nie odwołuje się do odpowiednich przepisów procedury cywilnej regulujących możliwość przeprowadzenia dowodu z takiej opinii. W ramach podstaw skargi kasacyjnej skarżący nie zarzuca naruszenia przepisów regulujących dowód z opinii biegłego (biegłych), np. art. 286 k.p.c., zgodnie z którym sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowane stanowisko, że potrzeba powołania innego (kolejnego) biegłego (biegłych) powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej (złożonych) opinii (por. wyrok SN z 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS z 2000 r., nr 22, poz. 807). Sąd orzekający o prawie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie ma bowiem obowiązku uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych ubezpieczonego tak długo, aż strona udowodni tezę korzystną dla siebie (wyroki SN z 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS z 1998 r. nr 1, poz. 24, z 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS z 1998 r. nr 20, poz. 612). To samo można odnieść do ustalania stopnia niepełnosprawności, o którym decyduje stan zdrowia ubezpieczonego.

W świetle powołanych orzeczeń Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy nie miał bezwzględного obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego, gdy uznał, że przeprowadzone w sprawie dowody z opinii kilku biegłych różnych specjalności były wystarczające do oddalenia apelacji ubezpieczonego, ponieważ jednoznacznie wykazywały, że ubezpieczony nie spełnia warunków do ustalenia innego niż lekki stopień niepełnosprawności.

Skarżący powołał się wyłącznie na naruszenie art. 227 i art. 233 § 1 k.p.c. Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, samo twierdzenie strony, że nastąpiło naruszenie art. 227 k.p.c., bez równoczesnego wskazania na uchybienie innym przepisom regulującym postępowanie dowodowe, nie stanowi skutecznej

podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania (por. m.in. wyroki SN z 25 stycznia 2010 r., I UK 215/09, LEX nr 577815, z 18 kwietnia 2012 r., II PK 197/11, LEX nr 1216857, z 10 maja 2012 r., II PK 220/11, LEX nr 1211159, z 28 września 2011 r., I UK 36/11, LEX nr 1102992).

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. co do zasady nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej (por. np. wyroki SN: z 24 maja 2011 r., III PK 72/10, LEX nr 901629, z 19 maja 2011 r., I PK 182/10, LEX nr 852765, z 19 kwietnia 2011 r., I UK 368/10, LEX nr 829094, z 6 kwietnia 2011 r., II UK 323/10, LEX nr 885015, z 29 marca 2011 r., I UK 50/11, LEX nr 863925) z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c. Oznacza to, że zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy w ogóle nie rozważa w postępowaniu kasacyjnym. Ustalenia faktyczne Sądu Apelacyjnego byłyby wiążące w postępowaniu kasacyjnym w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie nie zostało przez skarżącego wykazane, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona albo że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

Z powołanych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).